

Sensorveiledning SGO2400 HT 2021

Institutionens allmänna riktlinjer kring hur en tentamensfråga bör besvaras finns här:

<https://www.uio.no/studier/program/samfunnsgeografi/veiledning-skoleeksamen/malskoleeksam-15.pdf>.

Føljande fick studenterna också veta i samband med examinationen: "NB: Maximum means maximum. The limit shall not be exceeded. Use concrete examples to illustrate your answers."

1. How do disinformation and conspiracy theories threaten democracy? [maximum 1200 words)

Svaret borde börja med (eller inkludera) en definition av begreppen desinformation, konspirationsteorier och demokrati. Dessa diskuteras i Gentiles respektive Stokkes föreläsningar, samt i Jones et al. kap 7 (demokrati), liksom i Wigell och Kragh och Åsberg inom ramen för diskussionen kring hybrid inblandning och s k "active measures." Det är möjligt att svaret även kommer att beröra felinformation (*misinformation*), särskilt i samband med diskussioner kring konspirationsteorier.

Utgångspunkten är dock att både desinformation (där det finns en illvillig eller fientlig avsikt) och felinformation (där sådan avsikt saknas) underminerar konsensusen om centrala fakta, vilket i sin tur bidrar till ökad polarisering, ett försvagande av den politiska kommunikationen, och ett urholkande av demokratins spelregler. Viktigt i sammanhanget är att desinformation och konspirationsteorier gärna riktar sig mot olika grupper i samhället, framförallt "eliten" (inkluderat en påstådd global sådan), men även marginaliserade grupper (se Brubaker). Av detta skäl är konspiratorisk retorik, samt spridning av osanningar, vanligare hos populistiska politiker.

Ett starkt svar kommer att notera att desinformation, inklusive konspirationsteorier, ofta används som ett (psykologiskt) vapen vars mål är att skapa och framförallt förstärka existerande sprickor i samhället. Detta kan man läsa om i Wigells respektive Kragh och Åsbergs artiklar.

Ett starkt svar borde vara underbyggt med hjälp av exempel.

2. Why does populism make it more difficult to establish and reach climate policy goals? [maximum 1200 words]

Den här frågan kräver att svaret vävar ihop litteraturen som diskuteras på föreläsningarna om miljö- och klimatpolitik (Lahn) och populism/auktoritarism (Gentile):

Klimat och miljöpolitik: Jones et al. 2013 (kap. 10), Corner et al. (2014), Kristoffersen (2015).
Populism: Jones (kap. 5) och Brubaker (2017).

Svaret borde innehålla följande ingredienser, men det finns utrymme för betydande variation:

- a) En diskussion kring vad som kännetecknar populistiska partier, politiker och rörelser, mest troligt utifrån Brubakers text.
- b) En diskussion kring hur populistiska partier/politiker konstruerar klimatpolitik, t ex som ett elitprojekt som inte tar hänsyn till "det vanliga folkets" intressen. Diskussionen borde även klargöra vilka konkreta fokusområden populisterna tenderar att satsa på, t ex drivmedelsskatten, vägavgifter, etc.).
- c) En diskussion kring hur populistiska krafter underminerar tron på vetenskaplig expertis, samtidigt som "lived experience" och missnöjesyttringar ges större legitimitet..

- d) Ett starkt svar kommer även att understryka att populistiska politiker tenderar att byta hållning rätt ofta, beroende på vad som blivit populärt, inte minst på sociala medier. Ofta innebär detta att de sprider fel- eller desinformation om klimatrelaterade frågor som stämmer överens med deras egna åsikter, eller de tilltänkta väljarnas.
- e) En sammanfattande diskussion kring hur detta skadar förutsättningarna för det framtida klimatarbetet.

Ett starkt svar behöver underbyggas med hjälp av exempel (t ex bensinskatteopproret, gilets jaunes eller något annat).

3. Discuss (the practices of) social movements from a geographical perspective. [maximum 1200 ord]

Særlig Jones et al. (2015) s. 128 og Nicholls (2007) er nærliggende for å definere sosiale bevegelser. Relevante trekk er bl.a: A) horisontale og løst organiserte (uformelle) nettverk, B) felles formål, oppfatninger etc. C) Krav om refordeling av ressurser og makt, anerkjennelse av kulturer og identiteter, D) Benytter ulike virkemidler og former for protester. Flere av disse aspektene bør dekkes, men ikke nødvendigvis alle. Forelesningen til Stokke berører relevansen av geografiske begreper som skala, nettverk, sted og territorier for å forstå hvordan sosiale bevegelsers praktisk på ulike måter kan være geografiske. Kapittel 7 i Jones et al. (2015) og Nicholls (2007) tar opp betydningen av ulike geografiske begreper og behandler disse. I tillegg viser artiklene til Mayer (2013) at både nettverkene og skala-organiseringen til urbane bevegelser har blitt mer «glokale» ved å kombinere organisering både lokalt og globalt. Andre relevante begrep kan f.eks. være «scalejumping» der bevegelser utforsker nye muligheter (bredere allianser etc.) og/eller ønsker å nå et publikum på et annet geografisk nivå. Nettverk knyttes på tvers av ulike rom/steder. Routledge (2017) fokuserer bl.a. på transnasjonale bevegelser og nettverk med felles politikk, solidaritet og samarbeid. Begrepet «sted» tas opp i Jones et al. 2015, s. 130-131, og Nicholls 2007. Steder er f.eks. der kollektive handling og markeringer (mobilisering) foregår og har viktig symbolsk betydning for protestene (som «Occupy wall street»). Ulike begreper (som skala og nettverk) kan dessuten være overlappende og sees i sammenheng – derfor er disse.